

Okul Psikolojik Danışmanlığının Gelişimi

Prof. Dr. Serap Nazlı

3 Çağ ve 3 Toplum

Tarım-Sanayi ve Bilgi Çağı ile PDR ilişkisi nedir?

Parsons neden 1908 yılında “meslek bürosu” nu kurdu?

PDR’in gelişimini neler etkiledi?

Tarım Çağı

- M.Ö. 5000 yılında yerleşik hayatla başladığı kabul edilir.
- Üretim kaynakları “toprağa” dayalıdır.
- Toplum kuralları, örf ve adetlere bağlılık önemlidir.
- Geleneksel aile biçimi, köy yaşamı yoğundur.
- Çocukların hayata hazırlanmasında birinci derecede aile sorumludur.
- Mahalle mekteplerinde okur yazar olmak yeterlidir.

Sanayi Çağı

- ▶ 1850’li yıllarda ABD, Kanada, Avrupa’nın gelişmiş ülkeleri ve Japonya başladığı kabul edilir.
- ▶ Üretim aracı “makine”dir.
- ▶ Toplum kuralları, örf ve adetlere bağlılık azalmıştır.
- ▶ Çekirdek aile biçimi ve şehir yaşamı artmıştır.
- ▶ Çocukları hayata “okul” hazırlamak durumundadır.
- ▶ Yeni meslekler ve hangi mesleği seçeceğim sorunu **PDR** hizmetlerini ortaya çıkarmıştır.

Bilgi Çağı

- 1950’li yıllarda başladığı kabul edilir.
- Üretim aracı “beyin” dir.
- Toplumsal normlar kaybolmuştur.
- Aile biçimi değişmiştir.
- Büyük metropollerde yaşam biçimi ön plana çıkmıştır.
- Çocukları hayata hazırlama rolü tamamen okula geçmiştir.

Okul PDR'in gelişimini neler etkiledi?

1. Sanayi Çağı ve Bilgi Çağının yeni değerleri
2. 1. ve 2. Dünya Savaşı ve ekonomik krizler
3. ABD-Rusya çekişmesi

Okul PDR hizmetlerinin ABD gelişimi

- 1908 Parsons'un meslek bürosu
- 1914 liselerde rehberlik servisi
- 1920 ilk model “geleneksel rehberlik modeli” (servis-hizmet-görev-pozisyon)*
- 1930 ekonomik buhran=problemlı çocuklar= PDR ye 2. görev
- * Geleneksel rehberlik modelinin diđer adları «servis modeli», «hizmet modeli», «görev modeli» yada «pozisyon modeli» dir.

- 1930 PDR'de problem alanları (kişisel-sosyal, eğitsel ve mesleki rehberlik)
- 1940 öğrenci kişilik hizmetleri
- 1950 ekonomik buhran=toplumsal sorunlar=PDR alt alanları
- 1957 Rusların ilk uzay aracını
- 1958 Ulusal Savunma Eğitim Anlaşması

- 1930 PDR'de problem alanları (kişisel-sosyal, eğitsel ve mesleki rehberlik)
- 1940 öğrenci kişilik hizmetleri
- 1950 ekonomik buhran=toplumsal sorunlar=PDR alt alanları
- 1957 Rusların ilk uzay aracını
- 1958 Ulusal Savunma Eğitim Anlaşması

- 1960 bilimsel arayışlar (gelişim kuramları, öğrenme kuramları)
- 1970 eğitimde yeniden yapılanma (yönetimde toplam kalite, öğretimde öğrenci merkezli/yapılandırmacı model)
- 1970 PDR nin 2. modeli gelişimsel rehberlik modeli
- 1970'den itibaren Rogers'ın etkisi azalmıştır

Türkiye’de Okul PDR Gelişimi

- 1950 ABD ile Marshall anlaşması
- 1960 yönetmeliklerde (Kalkınma planlarında, Milli Eğitim Şuralarında)
- 1970 “lise”lerde ilk uygulama (geleneksel model)
- 1980 YÖK yasası ile PDR lisans prog.
- 1990 eğitimde yeni arayışlar
- 2000 ilk gelişimsel rehberlik uygulaması

PDR'de 2 Model- 4 Yaklaşım

- 2 model= Geleneksel ve gelişimsel
- 4 yaklaşım=
  1. Tedavi
  2. Kriz
  3. Gelişimsel
  4. Önleyici

Geleneksel- Gelişimsel PDR Farkı

Geleneksel rehberlik modelinin amacı kendini gerçekleştirmedir.

Gelişimsel rehberlik modelinin amacı yaşam kariyeri gelişimini desteklemektir.

Geleneksel- Gelişimsel PDR Farkı

Geleneksel rehberlik modelinin odak noktası psikolojik danışman ve onun çeşitli servisler (psikolojik danışma, bilgi toplama, müşavirlik, araştırma, yerleştirme vb.) içinde yürüttüğü görevleridir. Bu nedenle **pozisyon yönelimi** de denilir.

Gelişimsel rehberlik modelinin odağında ise program vardır. Gelişimsel rehberlik modeli aynı zaman da **program yönelimi** olarak anılmaktadır.

Geleneksel- Gelişimsel PDR Farkı

Geleneksel rehberlik modelinin odak noktası psikolojik danışman ve onun çeşitli servisler (psikolojik danışma, bilgi toplama, müşavirlik, araştırma, yerleştirme vb.) içinde yürüttüğü görevleridir. Bu nedenle **pozisyon yönelimi** de denilir.

Gelişimsel rehberlik modelinin odağında ise program vardır. Gelişimsel rehberlik modeli aynı zaman da **program yönelimi** olarak anılmaktadır.

Geleneksel-Gelişimsel PDR Farkı

- Geleneksel rehberlik modeli **tepkisel** tarzda çalışır.
- Gelişimsel rehberlik modeli bir problem, uyumsuz bir davranış vb. daha meydana gelmeden önce çalıştığı için **öngörüselsel, önleyici** tarzda çalışmaktadır.
- Geleneksel rehberlik modeli **öğrenci kişilik hizmetleri** içinde örgütlenmiştir.
- Gelişimsel rehberlik **üç ana öğesi** (içerik, örgütsel yapı, kaynaklar) ile eğitimin bağımsız, tamamlayıcı bir boyutudur.

Geleneksel-Gelişimsel PDR Farkı

- Geleneksel rehberlik modeli yalnızca eğitim kurumlarında değil sağlık, sosyal yardım, endüstri gibi alanlarda da hizmet verir. Gelişimsel rehberlik **yalnızca** eğitim kurumları için tasarlanmıştır.
- Geleneksel rehberlik modeli **liseler** için uygun iken; gelişimsel rehberlik **anasınıfindan lise son sınıfa** (K-12) kadar bütün öğretim kademeleri için uygun bir örgütlenme biçimidir.

Geleneksel-Gelişimsel PDR Farkı

- Geleneksel rehberlik modelinin ana müdahalesi **psikolojik danışma** dır. Gelişimsel rehberlik modelinin ise **sınıf rehberliği-psikoeğitim**dir.
- Geleneksel rehberlik modelinin esas uygulayıcısı **psikolojik danışmanlar**dır. Gelişimsel rehberlik modeli okuldaki **tüm personelin** ve toplumdaki ilgili uzmanların işbirliği ile yürütülmesi gerekir.
- Geleneksel rehberlik modeli **bireyi tanıma tekniklerine** çok önem verir. Gelişimsel rehberlik modeli bütün öğrencilere yapılandırılmış öğrenme aktiviteleri ön plana çıkarır.